

Tolstraat 154-160 Cinetol, bibliotheek en culturele broedplaats

Theosofische bibliotheek. Tolstraat 154-158

Dit is het enige Amsterdamse bouwwerk van het vermaarde Rotterdamse bureau Brinkman & Van der Vlugt. Het diende als administratiegebouw en bibliotheek. Het gebouw werd later deels verbouwd tot woningen. Nog weer later zat het jongerenwerk van Combiwel in dit gebouw. Het is nu een culturele broedplaats.

Bron: https://020apps.nl/1850-1940/Tolstraat/Theosofische_bibliotheek

En: <http://cinetol.nl/>

Theosofische tempel. Tolstraat 160

Voormalig vergadergebouw van de Theosofische Vereniging. Het is een van de eerste voorbeelden in Amsterdam van de functionalistische bouwstijl Nieuwe Zakelijkheid, gebouwd in een tijd waarin de Amsterdamse School nog dominant was.

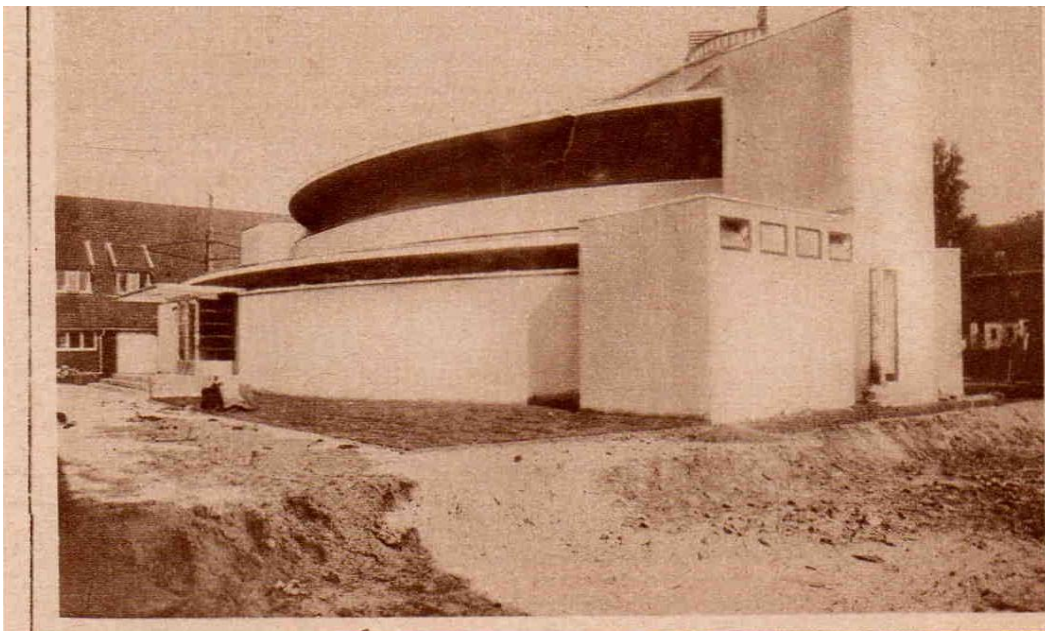
Het gebouw is in 1926 neergezet in de stijl van het Nieuwe Bouwen met veel glas en toetreding van licht. De architecten waren Jan Brinkman en Leen van der Vlugt. Zij hebben ook de Van Nelle fabriek in Rotterdam gebouwd die nu op lijst van Werelderfgoed staat.

Naast de architectuur maken vooral ook de gebruikers het gebouw interessant. De Theosofische vereniging die het gebouw als tempel voor bijeenkomsten neerzette, had een nauwe relatie met de wijk De Pijp. Dit is ook de buurt waar de vereniging is opgericht en nog altijd het hoofdkantoor heeft. In het begin van de 20e eeuw floreerde de Theosofische Vereniging. Veel kunstenaars waren er lid van, waaronder Piet Mondriaan en architect Karel de Bazel. Begin jaren dertig daalde echter het aantal leden, waardoor het gebouw een nieuwe functie kreeg. Allereerst werd de tempel omgebouwd tot concert- en gehoorzaal. Vervolgens ging De Liberaal Joodse Gemeente het gebouw als synagoge gebruiken. De familie Frank, die aan het Merwedeplein woonde, bezocht de synagoge regelmatig. In de Tweede Wereldoorlog kwam er een bioscoop. Deze heette Thalia en toonde veel Duitse propagandafilms. Na de oorlog bleef het een bioscoop. Eerst onder de naam Cultura en later onder de naam Cinétol. Er werden toen veel avant garde films gedraaid. In de jaren zeventig dreigde het gebouw gesloopt te worden maar door toedoen van het buurtcomité *Geen gesol met Cinétol*, is dit voorkomen. Nadat er nog kort een moskee (Moskee Al Kabir) in heeft gezeten, is Cinétol toen verbouwd tot bibliotheek. Het gebouw herbergt sinds de jaren 1980 een openbare bibliotheek.

Bron: <https://www.oba.nl/activiteit.178792.html>

Cinetol en Moskee Al Kabir

Het nieuwe gebouw van de P. C. Meuleman-stichting, aan de Tolstraat, is Zaterdag door mevrouw Annie Besant geopend.

1927

Als synagoge

Als moskee

Als bioscoop